



# Ensimmäinen eurooppalainen kielitaitotutkimus

Tiivistelmä

Education and  
Training

## Sisällysluettelo

Tutkimuksentaustaa.....	3
Kyselyntoteuttaminen.....	3
Havainnot: kielitaito.....	5
Yleinen suorituskky.....	5
Suorituskyky koulutusjärjestelmän mukaan.....	6
Esitys kielittäin.....	8
Eurooppalaisen kieli-indikaattorinluominen.....	9
Havainnot: kontekstuaaliset kyselylomakkeet.....	11
Kieltenoppimisenhaasteet Euroopassa.....	13



*Eüropo  
Demokratio  
Esperanto*

Pierre Dieumegardin [laatimaasiakirja Europe-Democracy-Esperanto -järjestölle](#)

Tämän "väliaikaisen" asiakirjantarkoituksena on antaa yhä useammille ihmisille Euroopan unionissa mahdollisuustutustua Euroopan unionin tuottamiin (ja verovaroin rahoitettuihin) asiakirjoihin.

**Jos käännöksiä ei ole, kansalaiset suljetaan keskustelun ulkopuolelle.**

Tämä asiakirja "Surveylang" [oli saatavilla vain englanniksi pdf-tiedostona](#). Ensimmäisestä tiedostostaloimme Libre Office -ohjelmiston valmistelemalla odt-tiedoston konekäännöstävarten muille kielille. Tulokset ovat nyt [saatavilla kaikilla virallisilla kielillä](#).

**On toivottavaa, että EU:n hallinto ottaa hoitaakseen tärkeiden asiakirjojen kääntämisen. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole pelkästään lakeja ja asetuksia, vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi yhdessä.**

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme yhdessä ja mahdollistaa luotettavat käännökset, kansainvälinen esperanto olisi erittäin hyödyllinen yksinkertaisuutensa, säännöllisyytensä ja tarkkuutensa vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:Kontakto@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

## Tutkimuksentaustaa

Tässä tiivistelmässä esitetään lyhyt katsaus eurooppalaiseen kielitaitotutkimukseen (ESLC) ja sen tärkeimpiin havaintoihin. Täydellinen analyysi esitetään kahdessa asiakirjassa:

*Ensimmäinen eurooppalainen kielitaitotutkimus: Loppuraportti ja ensimmäinen eurooppalainen kielitaitotutkimus: Tekninen raportti.*

ESLC perustettiin, jotta osallistujamaat saisivat vertailukelpoista tietoa vieraiden kielten osaamisesta ja tietoa kieltenoppimisen hyvistä käytännöistä. ”ei ainoastaan – – kielitaitoa koskeva kysely vaan myös kysely, jonka avulla olisi voitava saada tietoa kieltenopiskelusta, opetusmenetelmistä ja opetussuunnitelmista”.<sup>1</sup> ESLC:n tarkoituksena on myös mahdollistaa sellaisen eurooppalaisen kielitaitoindikaattorin käyttöönotto, jolla mitataan edistymistä kohti Barcelonassa vuonna 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston<sup>2</sup> päätelmiä, joissa kehoitettiin ”toimia perustaitojen hallinnan parantamiseksi erityisesti opettamalla vähintään kahta vierasta kieltä hyvin varhaisesta iästä alkaen”.<sup>3</sup> Kysely on ensimmäinen laatuaan.

Euroopan komissio hahmotteli vuonna 2005 yksityiskohtaisen strategisen lähestymistavan ESLC:tä varten. Tutkimuksen sopimus tehtiin vuonna 2008 SurveyLang Consortiumin kanssa, joka on kahdeksan asiantuntijaorganisaation ryhmä kielten arvioinnin, kyselylomakkeiden suunnittelun, otannan, käännösprosessien ja psykometriikan aloilla. Päättökäytännön toteutettiin keväällä 2011.

Kaikkien EU:n jäsenvaltioiden ja Euroopan neuvoston edustajista koostuva neuvottelukunta antoi Euroopan komissiolle vahvaa tukea koko kyselytutkimuksen kehittämis- ja toteutusprosessin ajan.

## Kyselytoteuttaminen

Kyselyyn osallistui 14 Euroopan maata: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Kreikka, Kroatia, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Ruotsi, Slovenia, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta – Englanti. Belgian kolme kieliyhteisöä osallistui erikseen yhteensä 16 koulutusjärjestelmään. Englantia koskeva kysely tehtiin muutamaa kuukautta myöhemmin, ja siitä raportoidaan ESLC:n pääraportin liitteessä.

ESLC keräsi tietoa eurooppalaisten oppilaiden vieraiden kielten taidosta toisen asteen koulutuksen viimeisenä vuonna (ISCED2) tai toisen asteen koulutuksen toisena vuonna (ISCED3). On huomattava, että joissakin koulutusjärjestelmissä näitä tasoja pidetään alemman perusasteen koulutuksena. Tukikelpoisia olivat vain oppilaat, jotka olivat saaneet vieraan kielen opetusta vähintään yhden kokonaisen lukuvuoden ajan. Valittu taso heijasteli kieltenopiskelun organisointia eri maissa, esimerkiksi ikää, jolloin oppilaat alkavat oppia toista vierasta kieltä.

Tämä ESLC:n ensimmäinen annostelu testasi lähes 54 000 oppilaan edustavan otoksen. Kussakin koulutusjärjestelmässä testattiin kahta kyseisessä yksikössä eniten opetettua kieltä (niin sanottua ensimmäistä ja toista vierasta kieltä) viidestä testatusta kielestä: englantia, ranska, saksa, italia ja espanja. Jokainen otokseen valittu oppilas testattiin vain yhdellä kielellä.

---

1 Komission tiedonanto neuvostolle, annettu 13 päivänä huhtikuuta 2007, ”Kielitaitoja koskevan eurooppalaisen tutkimuksen puitteet” [KOM(2007) 184 lopullinen – ei julkaistu EUVL:ssä]

2 Barcelonassa 15. ja 16. maaliskuuta 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto: Puheenjohtajan päätelmät. Barcelonassa.

3 Komission tiedonanto, annettu 1. elokuuta 2005, Eurooppalainen kielitaitoindikaattori [KOM(2005) 356 lopullinen - Ei julkaistu EUVL:ssä].

Tutkimus toteutettiin kansainvälisten koulutustutkimusstandardien, kuten PISA-, PIRLS- ja TIMSS-tutkimusten, mukaisesti.

Kielitestit kattoivat kolme kielitaitoa: Kuunteleminen, lukeminen ja kirjoittaminen (puhumista pidettiin logistisesti vaikeana tällä ensimmäisellä kierroksella). Jokainen oppilas arvioitiin kahdella näistä kolmesta taidosta. Jokainen oppilas sai asianmukaisen tason testin reititysmenettelyn perusteella. Kohdennetulla lähestymistavalla suositettiin tarkoituksenmukaisempien vastausten keräämistä.

ESLC:tä hallinnoitiin sekä paperimuodossa että tietokonepohjaisessa muodossa.

Kyselyn tulokset esitetään kieliä koskevan *yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen tasoina: opetus, oppiminen ja arviointi* (CEFR).<sup>4</sup> CEFR on otettu laajalti käyttöön Euroopassa ja sen ulkopuolella kielikoulutuksen kehyksenä ja myös kielitaidon tasoa koskevan yhteisen ymmärryksen kehittämiseksi. Siinä määritellään kuusi toiminnallisen pätevyyden tasoa A1:stä (alin taso) C2:een. ESLC:ssä keskityttiin tasoihin A1–B2. Lisäksi oli tarpeen määritellä A1-tasoa edeltävä taso A1-kynnyksen määrittämiseksi.

Termit "peruskäyttäjä" ja "riippumaton käyttäjä" otetaan käyttöön kuvaamaan laajoja A- ja B-tasoja sekä kutakin viittä tasoa koskevia merkintöjä, kuten taulukosta 1 käy ilmi.

**Taulukko 1: Katsaus ESLC:n ja CEFR:ntasoon s**

ESLC-taso	CEFR-taso	Määritelmä	
Itsenäinen käyttäjä	Kehittynyt riippumaton käyttäjä	B2	Itsenäinen kielenkäyttäjä, joka pystyy ilmaisemaan itseään selkeästi ja tehokkaasti
	Itsenäinen käyttäjä	B1	Itsenäinen kielenkäyttäjä, joka osaa käsitellä yksinkertaisia ja tuttuja asioita
Peruskäyttäjä	Edistynyt peruskäyttäjä	A2	Peruskäyttäjä, joka osaa viestiä arkipäivän aiheista yksinkertaisella kielellä
	Peruskäyttäjä	A1	Peruskäyttäjä, joka osaa käyttää hyvin yksinkertaista kieltä tuen avulla
Aloittelija	Esi-A1	Oppija, joka ei ole saavuttanut kohdassa A1 kuvattua pätevyystasoa	

Kielitestit pyrittiin tekemään vertailukelpoisiksi viiden testatun kielen osalta mitattujen taitojen ja tulkkauksen osalta *yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen* tasojen osalta. Esimerkkejä kielitestitehtävistä on ESLC:n loppuraportissa.

4 Kieliä koskeva yhteinen eurooppalainen viitekehys: Oppiminen, opettaminen, arviointi. Cambridge: Cambridge University Pressissä

Standardien validointia varten kerättiin lisätietoja monikielisestä tutkimuksesta, jossa verrattiin kirjoitusnäytteitä, sekä kyselylomakkeen osasta, jossa oppilaita pyydettiin arvioimaan kielitaitoaan itse 16 yhteisen eurooppalaisen viitekehysten mahdollistavan lausuman perusteella.

Kyselylomakkeita annettiin testatuille oppilaille sekä heidän oppilaitostensa vieraiden kielten opettajille ja rehtoreille. Lisäksi kansallisten tutkimuskoordinaattoreiden kautta kerättiin koko järjestelmän kattavaa tietoa.

## Havainnot: kielitaito

### Yleinen suorituskky

#### **Koulutusjärjestelmien tarjoamaa kielitaitoa on vielä parannettava merkittävästi**

ESLC:n tulokset osoittavat, että sekä ensimmäisen että toisen vieraan kielen taitotaso on yleisesti ottaen alhainen. Itsenäisen käyttäjän (B1 + B2) taso saavutetaan vain 42 prosentilla testatuista opiskelijoista ensimmäisellä vieraalla kielellä ja vain 25 prosentilla toisella vieraalla kielellä. Lisäksi suuri osa oppilaista ei saavuttanut edes peruskäyttäjän tasoa: 14 prosenttia ensimmäisestä kielestä ja 20 prosenttia toisesta vieraasta kielestä.

#### **Taulukko 2: Kunkin CEFR-tason ensimmäisellä ja toisella vieraalla kielellä saavuttaneiden oppilaiden prosenttiosuus (maailmanlaajuiset keskiarvot koulutusjärjestelmissä)**

Testattu kieli	Esi-A1	A1	A2	B1	B2
Ensimmäinen vieras kieli	14	28	16	19	23
Toinen vieras kieli	20	38	17	14	11

Taulukossa 3 esitetään yhteenveto tuloksista taitoa kohti. Siinä vahvistetaan, että kaikkien testattujen taitojen osalta tulokset ovat parempia ensimmäisen vieraan kielen osalta: riippumattoman käyttäjän (B1+B2) osuus lukemisessa, kuuntelussa ja kirjoittamisessa on koulutusjärjestelmien keskiarvona (painottamaton keskiarvo) 41 prosenttia ensimmäisen vieraan kielen osalta, 45 prosenttia toisen vieraan kielen osalta ja 40 prosenttia toisen vieraan kielen osalta, kun se on 27 prosenttia, 27 prosenttia ja 22 prosenttia.

Taso	Ensimmäinen vieras kieli			Toinen vieras kieli		
	Lukeminen	Kuunteleminen	Kirjoittaminen	Lukeminen	Kuunteleminen	Kirjoittaminen
B2 - Kehittynyt itsenäinen käyttäjä	27	30	13	15	14	5
B1 - Itsenäinen käyttäjä	14	15	27	12	13	17
A2 - Edistynyt peruskäyttäjä	12	13	24	13	16	21
A1 - Peruskäyttäjä	33	25	25	41	37	36
Pre-A1 - Aloittelija	14	17	11	19	20	21

Korkeampi saavutus ensimmäisessä vieraassa kielessä ei ole odottamaton, kun otetaan huomioon yleensä aikaisempi puhkeaminen ja suurempi opiskelumäärä. Useimmissa osallistujamaissa tai kieliyhteisöissä ensimmäinen vieras kieli on pakollinen, mutta ei toinen. Lisäksi useimmissa koulutusjärjestelmissä ensimmäinen vieras kieli on englanti, ja altistuminen tälle kielelle internetin ja muiden perinteisten ja uusien tiedotusvälineiden kautta on suurempi. ESLC: n keskeinen havainto on, että nämä tekijät vaikuttavat suhteellisen parempiin tuloksiin englanniksi kuin muilla kielillä. Itse asiassa jopa koulutusjärjestelmissä, joissa englanti on toinen vieras kieli, englannin kielen suorituskky on yleensä korkeampi kuin toisessa testatussa kielessä. Lisätodisteita englannin erityisasemasta saadaan oppilaiden kyselyvastauksista, heidän kertomastaan käsityksestä sen hyödyllisyydestä sekä siitä, missä määrin he altistuvat sille ja käyttävät sitä perinteisten ja uusien tiedotusvälineiden kautta.

## Suorituskyky koulutusjärjestelmän mukaan

### Euroopan eri maissa on paljon erilaisia kykyjä

Kunkin tason saavuttaneiden oppilaiden osuus vaihtelee suuresti koulutusjärjestelmien välillä kaikkien kielten (sekä ensimmäisen että toisen vieraan kielen) ja taitojen osalta.

Tutkimus osoittaa, että ensimmäisen vieraan kielen osalta itsenäisen käyttäjän tasolle pääsevien opiskelijoiden osuus vaihtelee Maltan ja Ruotsin 82 prosentista (englanti) vain 14 prosenttiin Ranskassa (englanti) ja 9 prosenttiin Englannissa (ranska).

Toisella vieraalla kielellä (ei englanniksi) riippumattomien käyttäjien osuus on 4 prosenttia Ruotsissa (espanjaksi) ja 6 prosenttia Puolassa (saksaksi) verrattuna 48 prosenttiin Alankomaissa (saksaksi).

Loppuraportti sisältää yksityiskohtaiset tulokset koulutusjärjestelmän, ensimmäisen ja toisen vieraan kielen sekä taitojen mukaan.

Monissa koulutusjärjestelmissä saavutukset ovat korkealla tasolla. Ensimmäisellä vieraalla kielellä on kuitenkin kuusi koulutusjärjestelmää, joissa vähintään 20 prosenttia oppilaista ei saavuta peruskäyttäjän (A1) tasoa yhdessä tai useammassa taidossa. Toisen vieraan kielen osalta sama pätee yhdeksään koulutusjärjestelmään, vaikka on tärkeää huomata, että paljon lyhyempi opiskelu-aika voi olla tässä tekijä.

Monia saavutuksia ei havaita pelkästään koulutusjärjestelmän tasolla – esimerkiksi Ruotsi suoriutuu erittäin hyvin ensimmäisellä vieraalla kielellä (englanti) mutta paljon heikommin toisella vieraalla kielellä (espanja). Eroja olisi arvioitava huolellisesti ottaen huomioon ne tekijät, jotka vaikeuttavat suoritusten yksinkertaista vertailua: luokka-asteella olevat oppilaat, heidän keski-ikänsä ja niiden vuosien määrä, joina kieltä on opiskeltu – kaikki voivat vaihdella koulutusjärjestelmien välillä.

Taulukoissa 4 ja 5 esitetään ensimmäisen ja toisen vieraan kielen tulokset koulutusjärjestelmän mukaan ryhmiteltyinä laajojen perustason (A) ja itsenäisten käyttäjien (B) mukaan.

**Taulukko 4: Ensimmäinen vieras kieli – niiden oppilaiden prosenttiosuus, jotka saavuttavat laajan tason taitojen ja koulutusjärjestelmän mukaan**

Koulutusjärjestelmä	Kieli	Lukeminen			Kuunteleminen			Kirjoittaminen		
		Esi-A1	A	B	Esi-A1	A	B	Esi-A1	A	B
Bulgaria	englanti	23	43	34	23	37	40	15	52	32
Kroatia	englanti	16	44	40	12	32	56	5	49	45
Viro	englanti	7	33	60	10	27	63	3	37	60
Belgian flaaminkielinen yhteisö	ranska	12	63	24	17	62	20	19	59	22
Ranska	englanti	28	59	13	41	46	14	24	61	16
Belgian ranskankielinen yhteisö	englanti	10	59	31	18	55	27	6	65	29
Belgian saksankielinen yhteisö	ranska	10	52	38	11	49	40	8	51	41
Kreikka	englanti	15	40	45	19	35	46	7	41	53
Malta	englanti	4	17	79	3	11	86	0	17	83
Alankomaat	englanti	4	36	60	3	21	77	0	39	60
Puola	englanti	27	49	24	27	45	28	19	59	23
Portugali	englanti	20	53	26	23	39	38	18	55	27
Slovenia	englanti	12	42	47	5	28	67	1	51	48
Espanja	englanti	18	53	29	32	44	24	15	58	27
Ruotsi	englanti	1	18	81	1	9	91	0	24	75
Iso-Britannia Englanti	ranska	22	68	10	30	62	8	36	54	10

**Taulukko 5: Toinen vieras kieli – niiden oppilaiden prosenttiosuus, jotka saavuttavat laajan tason taitojen ja koulutusjärjestelmän mukaan**

Koulutusjärjestelmä	Kieli	Lukeminen			Kuunteleminen			Kirjoittaminen		
		Esi-A1	A	B	Esi-A1	A	B	Esi-A1	A	B
Bulgaria	saksa	24	51	25	25	52	22	24	60	16
Kroatia	saksa	29	57	13	23	61	16	20	69	11
Viro	saksa	17	56	27	15	60	24	10	68	22
Belgian flaaminkielinen yhteisö	englanti	2	18	80	1	12	87	0	27	72
Ranska	espanja	18	68	14	19	71	10	24	68	8
Belgian ranskankielinen yhteisö	saksa	14	62	24	13	59	28	4	66	29
Belgian saksankielinen yhteisö	englanti	3	44	53	4	32	64	0	43	57
Kreikka	ranska	35	54	10	37	52	11	49	35	16
Malta	italia	16	50	34	17	37	46	31	46	23
Alankomaat	saksa	3	43	54	1	39	60	1	68	31
Puola	saksa	41	53	6	45	50	5	45	48	7
Portugali	ranska	20	66	14	25	64	11	32	60	8
Slovenia	saksa	21	57	23	12	60	28	9	72	19
Espanja	ranska	5	54	41	20	61	19	7	67	26
Ruotsi	espanja	24	69	7	37	60	3	45	52	2
Iso-Britannia Englanti	saksa	36	58	6	28	66	6	26	68	6

## Esitys kielittäin

### Englanti on kieli, jota oppilaat todennäköisimmin hallitsevat

ESLC:n tulokset vahvistavat, että englanti on yleisimmin hyväksytty ensimmäinen vieras kieli, jonka eurooppalaiset oppilaat oppivat, ja sitä pidetään myös hyödyllisimpänä ja useimmille testatuille oppilaille helpoimmin opittavana kielenä.

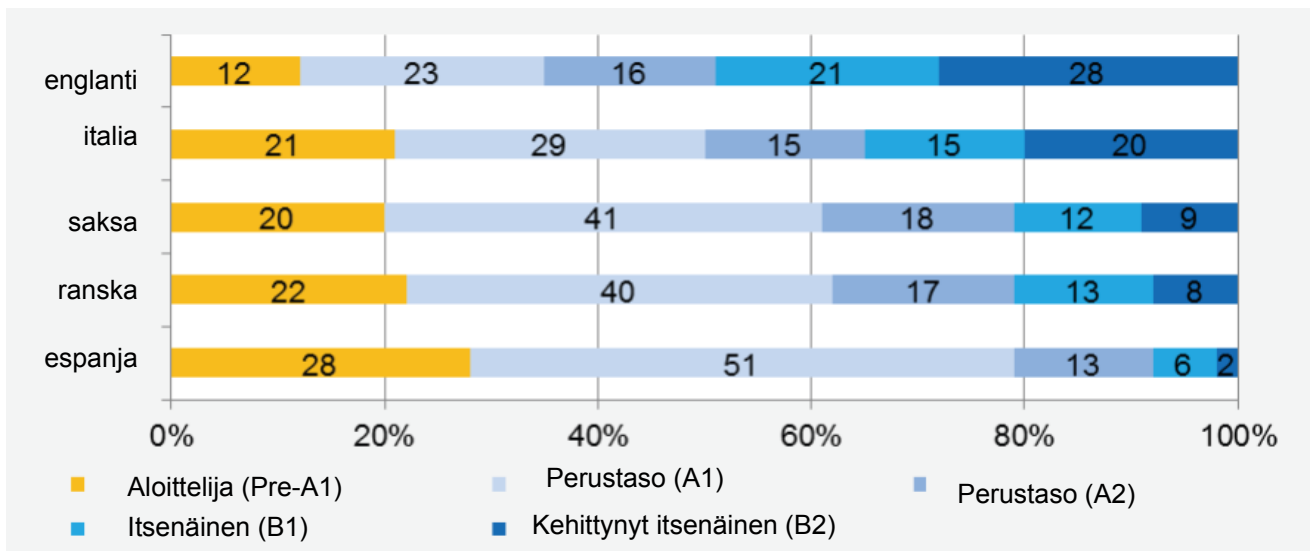
Tutkimus osoittaa, että parhaiten suoriutuvat maat, joissa englanti on virallisesti ensimmäinen vieraan kielen oppilas, pitävät sitä hyödyllisenä ja altistuminen sille ja sen käyttö perinteisissä ja uusissa tiedotusvälineissä on suurta. Havainnot vanhempien vieraan kielen taidon myönteisestä vaikutuksesta viittaavat myös siihen, että englannin kielen vaikutus ulottuu testatun sukupolven ulkopuolelle, mutta joissakin maissa se on suurempi kuin toisissa.



Kielikohtaisten saavutusten osalta noin 50 prosenttia testatuista oppilaista saavuttaa minkä tahansa taitotason itsenäiset B1- ja B2-käyttäjätasot englanniksi, italiaksi noin 35 prosenttia; saksaksi ja ranskaksi hieman yli 20 prosenttia ja espanjaksi noin 10 prosenttia. On pidettävä mielessä, että kieliä testattiin eri koulutusjärjestelmien ryhmissä, joista osa oli pieniä (yksi italiansankielinen järjestelmä, kaksi espanjankielinen järjestelmä).

Kaaviossa 1 esitetään kielikohtainen keskiarvo, joka perustuu kaikkien kyseisellä kielellä, joko ensimmäisenä tai toisena vieraana kielenä, testattujen oppilaiden saamiin pisteisiin.

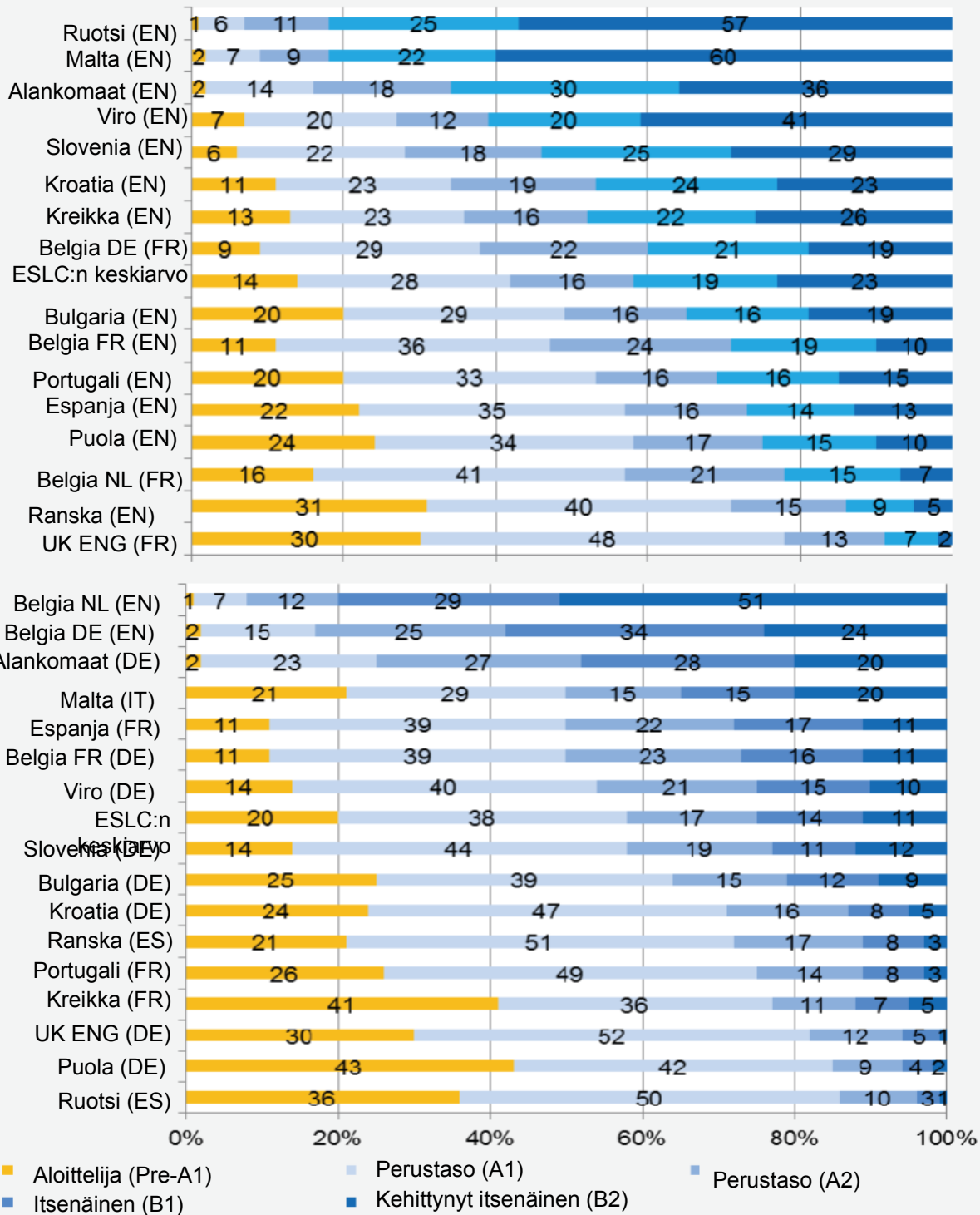
**Kuva 1: Kunkin tason saavuttaneiden oppilaiden prosenttiosuus kielen mukaan (taitojen keskiarvo)**



### Eurooppalaisen kieli-indikaattorinluominen

ESLC:n tärkeänä tarkoituksena on antaa tietoa kielitaitoa koskevan eurooppalaisen indikaattorin luomista varten. Tällaisen indikaattorin yksinkertainen korvike saadaan laskemalla keskiarvo kunkin tason lukemisessa, kuuntelemisessa ja kirjoittamisessa saavuttaneiden oppilaiden osuudesta. Kaavioissa 2 ja 3 esitetään yleiskatsaus koulutusjärjestelmän suorituskyvystä ensimmäisellä ja toisella vieraalla kielellä tämän indikaattorin avulla. 'ESLC:n keskiarvolla' tarkoitetaan kaikkien 16 osallistuvan koulutusjärjestelmän keskiarvoa (ks. myös taulukko 2). Oppilaiden saavutusasteet perustuvat ESLC:ssä arvioitujen kolmen taidon keskiarvoon. Testatut vieraat kielet (EN - englanti, FR - ranska, DE - saksa, IT - italia ja ES - espanja) on merkitty suluissa.

**Kuva 2: Ensimmäinen vieras kieli. Oppilaiden prosentuaalinen osuus kullakin tasolla koulutusjärjestelmän mukaan käyttäen kolmen taidon yleistä keskiarvoa**



**Kuva 3: Toinen vieras kieli. Oppilaiden prosentuaalinen osuus kullakin tasolla koulutusjärjestelmän mukaan käyttäen kolmen taidon yleistä keskiarvoa**

Koulutusjärjestelmät esitetään järjestyksessä alemmasta korkeampaan sillä periaatteella, että korkeammalla sijoituksella tarkoitetaan suurempaa osuutta oppilaista, jotka saavuttavat itsenäisen käyttäjätason (B1 ja B2), ja pienempää osuutta oppilaista, jotka saavuttavat peruskäyttäjän (A1) tai aloittelijan (ennen A1) tason.

Kaaviot 2 ja 3 havainnollistavat koulutusjärjestelmien suhteellista suorituskyykyä käyttäen tätä yksinkertaista maailmanlaajuista suorituskyykyä kuvaavaa indikaattoria. Niitä ei ole tarkoitettu riittäväksi yhteenvedoksi ESLC:n tuloksista. ESLC:n seuraavaan kierrokseen olisi sisällyttävä puhetaitoja, ja sen olisi tarjottava perusta yksityiskohtaisemmalle indikaattorille.

## Havainnot: kontekstuaaliset kyselylomakkeet

Kyselylomakkeilla kerätyillä taustatiedoilla pyritään helpottamaan kielipolitiikkojen ja kieltenopetusmenetelmien tuottavampaa vertailua.

jäsenvaltioiden välillä hyvien käytäntöjen tunnistamiseksi ja jakamiseksi.”<sup>5</sup> Näin ollen siinä keskitytään niihin asiayhteyteen liittyviin tekijöihin, joita voidaan muuttaa kohdennetuilla koulutuspolitiikoilla, kuten vieraiden kielten opetuksen aloitusikä tai opettajien koulutus. ESLC kartoittaa koulutusjärjestelmien sisäisiä ja välisiä eroja kolmella laajalla politiikanalalla ja arvioi, mitkä niistä liittyvät kielitaidon eroihin. Muita tekijöitä, joihin politiikka ei juurikaan voi vaikuttaa, kuten yleistä demografista, sosiaalista, taloudellista ja kielellistä kontekstia, ei käsitellä nimenomaisesti loppuraportissa, vaikka sosioekonomisesta asemasta kerätään tietoja, joita koulutusjärjestelmät voivat analysoida.

Yleensä oppilaat ilmoittavat aloittavansa vieraiden kielten oppimisen melko varhaisessa vaiheessa (ennen alemman perusasteen koulutusta tai sen aikana), ja yleisimmin he oppivat kahta vierasta kieltä. Koulutusjärjestelmien välillä on kuitenkin edelleen huomattavia eroja vieraiden kielten oppimisen täsmällisessä alkamisessa, nykyisessä opetusajassa sekä tarjottujen ja opittujen kielten määrässä.

*ESLC: n tulokset osoittavat, että aikaisempi puhkeaminen liittyy testatun vieraan kielen parempaan taitoon, samoin kuin vieraiden kielten ja muinaisten kielten suurempi määrä.*

Politiikalla pyritään myös luomaan kieliystävällinen elin- ja oppimisympäristö, jossa eri kieliä kuullaan ja nähdään, jossa kaikkien kielten puhujat tuntevat itsensä tervetulleiksi ja kielten oppimista kannustetaan.<sup>6</sup> Oppilaiden käytettävissä olevissa epävirallisissa kieltenoppimismahdollisuuksissa on selviä eroja koulutusjärjestelmien välillä (esimerkiksi oppilaiden käsitys siitä, miten heidän vanhempansa tuntevat testatun vieraan kielen, henkilökohtaiset ulkomaanmatkat, jälkiäänityksen tai tekstityksen käyttö tiedotusvälineissä sekä oppilaiden altistuminen kielelle perinteisten ja uusien tiedotusvälineiden kautta).

*Positiivista suhdetta havaitaan testatun kielen taidon ja sen välillä, miten oppilaat kokevat vanhempiensa kyseisen kielen taidon, sekä sen välillä, miten he altistuvat testatulle kielelle ja käyttävät sitä perinteisissä ja uusissa medioissa.*

5 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Eurooppalainen kielitaitoindikaattori. KOM(2005) 356 lopullinen. 5. Bryssel.

6 Kieltenopetus: Valokeilassa. Haettu osoitteesta [http://ec.europa.eu/education/languages/language-teaching/doc24\\_en.htm](http://ec.europa.eu/education/languages/language-teaching/doc24_en.htm)

Eroja on koulujen kielellisessä erikoistumisasteessa, tieto- ja viestintätekniisten tilojen saatavuudessa, ulkomailta tulevien vierailevien opettajien määrässä ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden varauksissa. Oppilaiden vaihtokäynneillä ja koulujen kielihankkeisiin osallistumisella on kuitenkin suhteellisen alhainen käyttöaste, ja useimmissa luokkahuoneen käytäntöihin liittyvissä näkökohdissa on suhteellisesti vähemmän eroja koulutusjärjestelmien välillä (kuten tieto- ja viestintätekniikan käyttö vieraiden kielten oppimisessa ja opetuksessa, opettajien suhteellinen painotus tiettyihin taitoihin tai pätevyyksiin, kielten yhtäläisyyksien painottaminen ja oppilaiden asenteet vieraiden kielten opiskeluun, sen hyödyllisyys ja vaikeus). Ainoastaan oppitunneilla puhutun vieraan kielen määrässä on selviä eroja koulutusjärjestelmien välillä.

*Oppilaat, jotka pitävät kielen oppimista hyödyllisenä, saavuttavat yleensä korkeamman vieraan kielen taitotason, ja oppilaat, jotka pitävät kielen oppimista vaikeana, saavuttavat alemman vieraan kielen taitotason. Myös se, että sekä opettajat että oppilaat käyttävät vieraita kieliä enemmän oppitunneilla, on osoitus myönteisestä suhteesta kielitaitoon. Kaiken kaikkiaan erot kielten erikoistumisessa, muista kieliyhteisöistä tulevan henkilöstön vastaanottamisessa ja maahanmuuttajaoppilaita koskevissa säännöksissä eivät osoita selvää yhteyttä vieraiden kielten taitoon.*

Opettajankoulutuksen laadun parantaminen ja sen varmistaminen, että kaikki ammatissa toimivat opettajat osallistuvat jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen, on todettu keskeiseksi tekijäksi kouluopetuksen yleisen laadun varmistamisessa. Kaiken kaikkiaan useimmat kieltenopettajat ovat hyvin päteviä, korkeasti koulutettuja, heillä on täysi todistus ja he ovat erikoistuneet kielten opetukseen. Myös koulutusjärjestelmien välillä havaittiin suhteellisen vähän vaihtelua koulujen sisäisten opetusjaksojen ja opetuskokemuksen osalta, vaikka opettajien opettamien eri kielten määrässä on eroja. Yleisesti ottaen kaikissa koulutusjärjestelmissä vain pieni osa opettajista on osallistunut vaihtovierailuihin, vaikka tällaisille vierailuille on saatavilla rahoitusta useissa koulutusjärjestelmissä. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi huomattavia eroja koulutusjärjestelmien välillä opettajapulassa sekä CEFR:n ja vähäisemmässä määrin kielivalikoiman käytössä ja koulutuksessa. Salkun todellinen käyttö vaikuttaa melko vähäiseltä. Jatkuvan ammatillisen kehittymisen osalta voidaan todeta, että vaikka täydennyskoulutuksen järjestämisessä on selviä eroja (kuten taloudelliset kannustimet, kun opettajat voivat osallistua koulutukseen, ja koulutusmuoto), ilmoitetussa täydennyskoulutukseen osallistumisessa ja sen kohdentamisessa on vähemmän eroja koulutusjärjestelmien välillä.

*Opettajien perus- ja jatkokoulutukseen liittyvillä indekseillä ei ole juurikaan yhteyttä kielitaitoon. Monissa indekseissä tämä suhteen puute johtuu koulutusjärjestelmien välisten erojen puuttumisesta. Toisissa maissa, kuten CEFR:n käytössä ja koulutuksessa, on kuitenkin havaittu huomattavia poliittisia eroja, mutta nämä erot eivät kuitenkaan selitä kielitaidon eroja.*

## Kieltenoppimisenhaasteet Euroopassa

Kyselyn tulokset tuovat esiin haasteita, joihin jäsenvaltioiden ja EU:n on vastattava kielitaidon parantamiseksi Euroopassa:

1. Kielitaitoa on vielä parannettava merkittävästi, ja koulutusjärjestelmien on tehostettava toimiaan kaikkien oppilaiden valmentamiseksi jatkokoulutukseen ja työmarkkinoille. Hyvien käytäntöjen vaihto avoimen koordinoitimenetelmän puitteissa on yksi tärkeimmistä välineistä pyrittäessä Barcelonan tavoitteeseen, joka on vähintään kahden vieraan kielen opettaminen ja hallitseminen hyvin varhaisesta iästä alkaen.
2. Kielipolitiikoissa olisi käsiteltävä kieliystävällisten asuin- ja oppimisympäristöjen luomista kouluissa ja muissa oppilaitoksissa sekä niiden ulkopuolella. Kielipolitiikoilla olisi edistettävä arkioppimismahdollisuuksia koulun ulkopuolella, ja niissä olisi otettava huomioon altistuminen kielelle perinteisten ja uusien tiedotusvälineiden kautta, mukaan lukien jälkiäänityksen tai tekstityksen käytön vaikutukset televisiossa ja elokuvateattereissa. Kaiken kaikkiaan kielipolitiikalla olisi tuettava sitä, että ihmiset yleensä ja nuoret erityisesti tuntevat kykenevänsä kielten oppimiseen ja pitävät sitä hyödyllisenä.
3. Kielitaitojen laaja kirjo eri jäsenvaltioissa osoittaa, että kielipolitiikassa ja -oppimisessa on runsaasti mahdollisuuksia vertaisoppimiseen. Kyselyn mukaan näillä koulutusjärjestelmillä voidaan vaikuttaa myönteisesti vieraiden kielten varhaiseen oppimiseen, lisätä opittujen vieraiden kielten määrää ja edistää menetelmiä, joiden avulla oppilaat ja opettajat voivat käyttää vieraita kieliä merkitykselliseen viestintään oppitunneilla.
4. Englannin kielen merkitys perustaitona sekä työllistyvyyden ja ammatillisen kehityksen välineenä edellyttää konkreettisia toimia tämän kielen taitojen parantamiseksi edelleen.
5. Vaikka kaikki kielet eivät ole yhtä tärkeitä työmarkkinoille siirryttäessä, kielellinen monimuotoisuus on edelleen ratkaisevan tärkeää kulttuurisen ja henkilökohtaisen kehityksen kannalta. Tämän vuoksi tarve parantaa kielitaitoa työllistyvyyden parantamiseksi globalisoituneessa maailmassa on yhdistettävä kielellisen monimuotoisuuden ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistämiseen.